

PRILOGA 1: Naloge in nosilci nalog AND

Zaposleni v občinski upravi se seznanijo s SND MONG in njihovimi obveznostmi v zvezi z njim. V nadaljevanju je navedeno, kaj morajo nosilci nalog izvesti v zvezi z zagotavljanjem dostopnosti, glede na to, za kakšno vrsto naloge gre. Za vsa javna naročila, informacije in projekte je SND MONG obvezna priloga.

1. Priprava strateških in drugih temeljnih dokumentov

- Pri pripravi strateških dokumentov in z njimi povezanih izvedbenih dokumentov (npr. razvojne strategije, celostna prometna strategija, občinski prostorski načrti, občinski podrobnejši prostorski načrti) mora nosilec naloge poskrbeti, da se v tovrstnih dokumentih upošteva SND MONG ter da so vsebine povezane z dostopnostjo ustrezno upoštevane. Enako velja za strokovne podlage (študije, strokovne presoje, ipd.), ki so podlaga za izdelavo strateških dokumentov ali izvedbo posegov v prostor.
- Pri pripravi katalogov mestne opreme, zasnove javnega prevoza, celostne grafične podobe in podobnih temeljnih dokumentov se v projektni nalogi izrecno navede, da mora pripravljavec kataloga (zasnove, načrta...) pri delu upoštevati SND MONG in vso zakonodajo v zvezi z univerzalno graditvijo in rabo prostora ter zagotoviti sodelovanje usposobljene osebe z vidika dostopnosti informacij. Če je potrebno, se predlog pošlje v pregled Svetu za invalide ter po potrebi svetovalcu za dostopnost, ki poda morebitne opombe in opozori na pomanjkljivosti.

2. Priprava projektov in razpisov, vodenje projektov

- Nosilec projekta mora zahtevo po upoštevanju SND MONG vključiti že na začetku projekta (v projektno nalogo) ter v vse predloge projektov in razpisov, ki se bodo izvajali na območju MONG. Pri tem gre tako za projekte, ki se nanašajo na urejanje prometa in zunanjih površin, kot tudi za vse tiste, kjer so predvidene aktivnosti, ki na kakršenkoli način vključujejo sodelovanje javnosti in informacije za javnost v vseh oblikah.

Primer: Že na začetku je treba določiti, ali so v določenem projektu za osebe z okvaro sluha dovolj pisne informacije, ali je treba zagotavljati tudi uporabo slovenskega znakovnega jezika, ali pa so potrebni pripomočki za izboljšanje poslušanja. Podobno je treba že na začetku projekta določiti, ali se za ljudi z okvarami vida zagotavlja tudi brajico, ali so potrebni reliefni znaki, ali ustrezne zvočne informacije. Ob tem je treba napisati okvirni program, kako si predstavljamo tehnične rešitve in v kateri fazi projekta jih je treba vključiti v vsebino. (Opozorilo: pogosto se dostopnost informacij rešuje na koncu projekta, ko so »navadne« informacije že pripravljene, tehnične rešitve pa niso več možne, oz. so lahko izvedene le pomanjkljivo, kar večinoma pomeni neuporabne aplikacije, napise v brajici na neprimernih mestih itd.).

- Nosilec projekta mora na to opozoriti tudi vse partnerje v projektu, ki ne delujejo na območju MONG in jih s tem spodbuditi k izboljšanju dostopnosti v drugih občinah in državah.
- Pri potrjevanju izvedenih aktivnosti in rešitev znotraj projektov, nosilec projekta preveri, ali so bila upoštevana pravila v zvezi z dostopnostjo informacij. V kolikor ni prepričan o tem, naj to preveri pri Svetu za invalide ali svetovalcu za dostopnost z izkušnjami na predmetnem področju (npr. dostopnost grajenega okolja, dostopnost označevalnih sistemov, dostopnost spletnih strani, informacije v lahkem branju itd.).

3. Načrtovanje in izvedba gradbenih del

3.1 Zunanje površine

- Pred izdelavo projektne naloge/naročila nosilec naloge preveri, v katero stopnjo dostopnosti sodi pot oz. območje (Priloga 5).
- V projektni nalogi/naročilu se zapiše določilo, da je pri projektu obvezno upoštevati SND MONG. Če sodi območje v višjo stopnjo dostopnosti, na to posebej opozori.
- V območjih oz. na poteh višje stopnje dostopnosti se projekt posreduje v pregled z vidika dostopnosti (v fazi IDZ in PZI).
- Če gre za obnovo/izgradnjo objekta, ki je pomemben za javnost, pa še ni bil evidentiran v SND MONG (npr. nov park, rekreacijsko območje), se poda Službi za okolje in prostor pobuda za vnos objekta v SND MONG in določitev povezave v mrežo poti višje stopnje dostopnosti.

3.2 Stavbe v javni rabi

- Pred izdelavo projektne naloge/naročila nosilec naloge preveri, v katero stopnjo dostopnosti sodi pot oz. območje (Priloga 5).
- V projektni nalogi se zapiše določilo, da je obvezno upoštevati SND MONG.
- Če gre za prenavo objekta, ki je evidentiran v SND MONG, se projekt posreduje v revizijo z vidika dostopnosti (v fazi IDZ in PZI).
- Če gre za prenavo/izgradnjo objekta, ki je pomemben za javnost, pa še ni bil evidentiran v SND MONG, se poda Službi za okolje in prostor pobudo za vnos objekta v SND MONG in določitev povezave v mrežo poti višje stopnje dostopnosti.

4. Izdajanje projektnih pogojev, lokacijskih informacij, dovoljenj in soglasij

- Ob prejemu vloge nosilec naloge preveri, v katero stopnjo dostopnosti sodi pot oz. območje, na katero se nanaša vloga (Priloga 5).
- V primeru, da gre za gradnjo novega objekta, ki je pomemben za javnost, pa ni bil evidentiran v SND MONG, se Službi za okolje in prostor posreduje pobudo za vnos

objekta v SND MONG in po potrebi za določitev dodatnih poti višje stopnje dostopnosti.

- **V projektnih pogojih in lokacijski informaciji** se zapiše*: »Strateški načrt dostopnosti Nova Gorica. Pri načrtovanju zunanjih ureditev in dostopnih poti do objekta je treba upoštevati Strateški načrt dostopnosti Mestne občine Nova Gorica. Glavne dostopne poti do objekta, ki leži ob poti višje stopnje dostopnosti, je treba navezati na pot višje stopnje dostopnosti. Glavne dostopne poti do objekta, v bližini katerega ni poti višje stopnje dostopnosti, je treba navezati na javni pločnik ali drugo peš površino v smeri najbližjega avtobusnega postajališča.«
- **V dovoljenjih o posebni rabi javne površine** se v primeru, ko gre za površino, čez katero poteka pot višje stopnje dostopnosti, navede¹:

»Površina se nahaja v območju/na poti višje stopnje dostopnosti, kot določa Strateški načrt dostopnosti MONG. Raba javne površine ne sme ovirati dostopnih poti v skladu s smernicami SND MONG, kot npr:

- ohraniti je treba proste robove peš površin za vodenje slepih in slabovidnih oz. izvesti nadomestne ukrepe za vodenje slepih in slabovidnih (npr. taktilne oznake),
- vse ovire morajo biti odmaknjene vsaj 60 cm od taktilnih vodilnih linij in vsaj 150 cm od začetka in konca klančin ter ne smejo ovirati uporabe oprijemal na stopnicah in klančinah,
- v primeru postavitve ograj in preprek za preprečevanje prehoda, morajo ograje segati do tal in biti označene z vizualnimi kontrasti).«

V primeru, ko gre za površino v osnovni stopnji dostopnosti se navede: »Začasni objekti in oprema za prireditve ne smejo ovirati uporabe taktilnih oznak za osebe z okvaro vida in dostopa do klančin in dvigal. V primeru postavitve ograj in preprek za preprečevanje prehoda, morajo ograje segati do tal in biti označene z vizualnimi kontrasti«

- **V soglasju za postavitve začasnih objektov** se ne glede na to, za katero stopnjo dostopnosti gre, navede¹: »Začasni objekti in oprema za prireditve ne smejo ovirati uporabe taktilnih oznak za osebe z okvaro vida in dostopa do klančin in dvigal.«

5. Spreminjanje prometnih ureditev

- Pred spremembo prometne ureditve nosilec naloge preveri, v katero stopnjo dostopnosti sodi obravnavana pot oz. območje (Priloga 5).

¹ Na območju Bevkovega trga veljajo dodatni pogoji - glej Prilogo 4.

- Če sodi obravnavana pot v višjo stopnjo dostopnosti, se pred spremembo prometne ureditve uskladi projektno dokumentacijo, v vseh fazah priprave (DPP, DGD in PZI) tudi iz vidika zagotavljanje univerzalne dostopnosti.
- Poskusnih prometnih ureditev naj se ne uvaja na poteh višje stopnje dostopnosti. Če je nujno, da se poskusno prometno ureditev izvede na poti višje stopnje dostopnosti, je potrebno projektno dokumentacijo preveriti iz vidika zagotavljanja univerzalne dostopnosti ter obvestiti javnost ter invalidske organizacije o spremembi.

6. Vzdrževanje javnih površin

Občinske službe za vzdrževanje javnih površin v MONG se seznanijo s SND MONG, predvsem z nalogami v zvezi z rednim vzdrževanjem vseh površin za pešce, ki so:

- redno popraviljanje poškodovanih tlakov in taktilnih oznak,
- takojšnje zavarovanje nevarnih mest (npr. odprti jaški, polomljene ograje),
- redno obrezovanje drevnine in živih mej, ki segajo na poti in pločnike (še posebej poti v višji stopnji dostopnosti),
- košnja in urejanje zelenic ob poti, odstranjevanje listja in
- odstranjevanje vseh ovir, ki zmanjšujejo širino prehodov na pločnikih (širina pločnika oz. peš prehoda ne sme biti ožja od 120 cm, le izjemoma (na odsekih do 2m) je dovoljena najmanjša širina 90 cm.

7. Začasne ureditve in gradbišča

- V dovoljenju o zaporah cest se napiše: »Izvajalec del ali organizator prireditve mora zagotoviti ustrezne obvoze ali varne poti za pešce in kolesarje v času delne ali popolne zapore ceste.«
- Nosilec naloge dovoljenje o cestni zapori v primeru, da je na območju višje stopnje dostopnosti, pošlje v vednost vsem invalidskim društvom v Novi Gorici (Priloga 5).
- Gradbišča morajo biti ustrezno urejena z vidika varnosti mimoidočih, posebej še za osebe z okvarami vida.
- V primeru dolgotrajnih zaprtij poti v višji stopnji dostopnosti, je potrebno zagotoviti alternativno pot, ki se ustrezno navezuje na pot višje stopnje dostopnosti.

8. Selitev javnih storitev in opremljanje prostorov

8.1 Selitev na nove lokacije

Poglavje obravnava primere, ko se storitve in prostori v okviru Mestne občine Nova Gorica (ter vseh organov in javnih podjetij, katerih (so)-ustanoviteljica je MONG in koncesionarji katerim je občina prenesla s koncesijo določene naloge) selijo na nove lokacije zaradi neustreznosti starih prostorov ali širitve dejavnosti. Enak postopek je

predviden tudi za primere, ko gre za vzpostavljanje novih storitev in prostorov, do katerih dostopa širša javnost:

- Nosilec naloge poišče prostor oz. sestavi seznam možnih prostorov, v katere se lahko storitev preseli glede na velikost in druge zahteve, ki jih mora izpolnjevati. To so lahko prostori, ki so že v lasti MONG, tisti, ki jih MONG lahko najame ali so naprodaj.
- Pred nakupom/najemom/selitvijo nosilec naloge preveri, kako je prostor povezan s potmi višje stopnje dostopnosti v SND. Če se nahaja v bližini mreže poti prve stopnje dostopnosti (oziroma če se nahaja v bližini avtobusnih postajališč, ko gre za lokacijo izven območij obravnavanih v grafični prilogi SND), lahko oceni, da je njegova lokacija primerna.
- Nosilec naloge izvede hitro presojo dostopnosti izbranega prostora in oceni, ali je prostor ustrezen, oziroma navede ukrepe, ki bi jih bilo potrebno izvesti pred selitvijo, da bo lahko dostopen širši javnosti. Če oceni, da je za zagotovitev dostopnosti potrebnih preveč prilagoditev in s tem povezanih stroškov, ga odstrani s seznama primernih prostorov. V nekaterih primerih se lahko tudi ugotovi, da je prostor za večino ljudi sprejemljiv, za nekatere skupine pa bo storitev morala potekati na daljavo ali pa bo potrebno predvideti drugačne oblike pomoči (npr. zvonec za priklic osebja ipd.). Če se po posvetu s predstavnikom *Sveta za invalide* ugotovi, da je to dovolj dobro, potem lahko sprejme pozitivno mnenje, v katerem opiše kakšne alternativne rešitve je treba zagotoviti samo za tisto skupino.
- Če je odločeno, da bi bila stavba primerna po izvedbi določenih ukrepov za izboljšanje in gre stavbo, ki bi jo občina želela najeti, nosilec naloge preveri pri lastniku, ali je mogoče te ukrepe izvesti. Če se lastnik z izvedbo ukrepov ne strinja, nosilec naloge prostor odstrani s seznama.
- Nosilec naloge spremlja postopek izvedbe ukrepov in preverja, ali so bili upoštevani vsi ukrepi. Če gre za ukrepe, ki vsebujejo prilagoditev storitev, mora te ukrepe in njihovo obveznost izvajanja navesti v zadevo in jih posredovati izvajalcu storitve.

8.2 Opremljanje prostorov

Poglavje obravnava opremljanje prostorov Mestne občine Nova Gorica (ter vseh organov in javnih podjetij, katerih (so)-ustanoviteljica je MONG in koncesionarji katerim je občina prenesla s koncesijo določene naloge). Aktivnosti, ki jih mora izvesti nosilec naloge v primerih nabave in postavitve opreme (npr. pohoštva, oglasnih in informacijskih panojev, pametne opreme, ki je namenjena uporabi javnosti itd.) v prostorih, do katerih dostopa širša javnost:

- Nosilec naloge pred naročilom opreme preveri ali oprema:

- ne ovira uporabnikov (ne posega v prostor, ne predstavlja nevarnosti za spotikanje, je dosegljiva z vozička, je jasno zaznavna v dobrem kontrastu z okolico, v kateri je postavljena, ne povzroča bleščanja) in
- zagotavlja preprosto uporabo (je razumljiva, intuitivna, uporabna brez posebnih navodil, omogoča uporabo tudi z eno roko, tako stoje kot z vozička).
- V primeru naročila informacijskih panojev in druge pametne opreme, ki je na voljo javnosti, mora njeno ustreznost za vse tipe funkcionalnih oviranosti preveriti pri ponudnikih. V kolikor je v dvomih, naj se posvetuje s predstavnikom Sveta za invalide.

9. Redarske in inšpekcijske službe

- Zaposleni se seznanijo s SND MONG ter preučijo smernice, ki so pomembne za izvajanje njihovih nalog.
- Občinski redarji glede na SND MONG delujejo tako, da svoj nadzor poostrijo na poteh višje stopnje dostopnosti in avtobusnih postajališčih² (Priloga 5). Pri tem se osredotočijo na to, da preverjajo pretočnost pešpoti s:
 - kaznovanjem nepravilnega parkiranja na površinah za pešce in parkirnih mestih rezerviranih za vozila invalidov,
 - opozarjanjem na parkiranje koles in drugih vozil na poteh (izvedba ozaveščevalnih akcij).
- Inšpektorji glede na SND MONG poostrijo nadzor na poteh višje stopnje dostopnosti in avtobusnih postajališčih* (Priloga 5). Pri tem se osredotočijo na to, da preverjajo pretočnost pešpoti z:
 - nadzori nad namestitvijo gostinskih vrtov in njihovim širjenjem izven določenih meja,
 - nadzori nad območji, kjer se izvajajo dela in so površine za pešce deloma ali v celoti zaprte,
 - nadzori nad neprimernim postavljanjem urbane opreme kot so cvetlična korita, oglasne table ter ostalih ovir na površin za pešce (npr. zabojniki za odpadke, drevnina, ki sega na pločnik) ter
 - preverjanjem oznak na gradbiščih in opozarjanjem izvajalcev, ki nimajo ustrezno zavarovanih delovišč, na katere lahko zaidejo mimoidoči in se poškodujejo itd.

² Na območju Bevkovega trga, veljajo posebni pogoji (glej Prilogo 4).

10. Zbiranje pobud za določitev dodatnih objektov/ poti v višjo stopnjo dostopnosti

- Služba za okolje in prostor je zadolžena za zbiranje pobud za umestitev objektov v višjo stopnjo dostopnosti.
- Ko dobi pobudo za umestitev objekta ali povezave v višjo stopnjo dostopnosti, jo zapiše v seznam. Seznam enkrat letno obravnava Svet za invalide (npr. ob sprejemanju letnega poročila). Po odločitvi, ali so objekti/poti/območja primerni za vpis v SND, se poti/objekte doda na portal.

Preglednica 1: Naloge akcijskega načrta dostopnosti in nosilci nalog

	NALOGA	ODDELEK /NOSILEC NALOGE
1	Priprava strateških in drugih temeljnih dokumentov	
1.1	Strateški dokumenti in z njimi povezani izvedbeni dokumenti (npr. razvojne strategije, celostna prometna strategija, občinski prostorski načrti, občinski podrobnejši prostorski načrti), strokovne podlage (študije, strokovne presoje, ipd.), ki so podlaga za izdelavo strateških dokumentov ali izvedbo posegov v prostor.	Razvojna pisarna Služba za okolje in prostor Služba za javno infrastrukturo Oddelek za gospodarstvo in gospodarske javne službe Oddelek za družbene dejavnosti
1.2	Katalogi mestne opreme, zasnove javnega prevoza, celostne grafične podobe in podobni temeljni dokumenti, ki jih izvajajo zunanji izvajalci.	Razvojna pisarna Služba za okolje in prostor Služba za javno infrastrukturo Oddelek za gospodarstvo in gospodarske javne službe Oddelek za družbene dejavnosti Služba za stike z javnostmi, protokol ter mednarodno sodelovanje
2	Priprava projektov in razpisov, vodenje projektov	
2.1	Projekti, kjer se ureja prostore in površine v javni rabi	Razvojna pisarna Oddelek za okolje, prostor in javno infrastrukturo Služba za investicije Služba za nepremičnine Splošna služba Služba za infrastrukturo
2.2	Projekti, kjer so predvidene aktivnosti, ki na kakršenkoli način vključujejo sodelovanje javnosti in informacije za javnost v vseh oblikah	Razvojna pisarna Služba za okolje in prostor Služba za javno infrastrukturo Oddelek za družbene dejavnosti Glavna pisarna
3	Načrtovanje in izvedba gradbenih del	
3.1	Zunanje površine	Razvojna pisarna Služba za okolje in prostor Služba za javno infrastrukturo Oddelek za gospodarstvo in gospodarske javne službe Služba za investicije Služba za infrastrukturo

3.2	Stavbe v javni rabi	Služba za investicije Splošna služba Služba za nepremičnine Oddelek za družbene dejavnosti
4	Izdajanje projektnih pogojev, lokacijskih informacij, mnenj, dovoljenj in soglasij	Služba za okolje in prostor Služba za javno infrastrukturo Oddelek za godpodarstvo in gospodarske javne službe Mestne storitve
5	Spreminjanje prometnih ureditev	Služba za okolje in prostor Služba za javno infrastrukturo Služba za investicije
6	Vzdrževanje javnih površin	Oddelek za godpodarstvo in gospodarske javne službe Služba za investicije
7	Začasne ureditve in gradbišča	Oddelek za godpodarstvo in gospodarske javne službe Služba za investicije Služba za okolje in prostor Služba za javno infrastrukturo
8	Selitev javnih storitev in opremljanje prostorov	
8.1	Selitve na nove lokacije	Služba za nepremičnine Splošna služba Služba za investicije
8.2	Opremljanje prostorov	Služba za nepremičnine Splošna služba Služba za investicije
9	Redarske in inšpekcijske službe	Medobčinski inšpekcijski nadzor Medobčinska redarska služba
10	Zbiranje pobud za višjo stopnjo dostopnosti	Služba za okolje in prostor